

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Institutas
Tapatumo sociologiniai aspektai	S 005	Filosofijos	Sociologijos ir socialinio darbo
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		konsultacijos	1
Individualus	6	seminarai	

Dalyko anotacija

Tapatumo, tapatinimosi, tapatumo pokyčio sąvokos ir tapatumo problemos formulavimas moderniam ir postmoderniam socialiniuose diskursuose. Metaforos ir retoriniai klausimai kaip teorinės refleksijos formos tapatumų apibūdinimuose (pvz. Z.Bauman: visuomenės, žmonių, utopijų metaforos). XX-to amžiaus pabaigos socialiniai judėjimai ir tapatumo politika (teorijos apie socialinį teisingumą, diskursai, socialinė elgsena)

Teorinė ir metodologinė tapatumo apibrėžties įvairovė. Marksistinė tapatumo samprata ir jos derinimas su psichoanalize (pvz. H.Marcuse). Psichoanalitinė tapatumo samprata (Z.Freud, E.Erikson, kt.). Poststruktūralizmo įtaka tapatumo problematikai (pvz. M.Foucault darbu). Tapatumas kultūros ir lingvistikos studijų požiūriu (pvz. S. Hall, P. Du Gay). Tapatumo samprata simboliniame interakcionizme (pvz. E. Goffman individualusis ir socialinis tapatumas, A.L Strauss tapatumo tyrimo gairės, Sh.Stryker *tapatumų reljefiškumas*, R.Parko *marginalinis žmogus*). Asmuo simuliacijos ir simuliacijų pasaulyje (J. Baudrillard). A.Giddens apie asmens tapatumą vėlyvojoje modernybėje.

Kito kategorija tapatumo sociologijoje: kitybė ir skirtingumas (kitas pagal lytį, etninę prigimtį, rasę, pilietybę); *kito* stigmatizavimas, globali migracija ir tapatumas.

Lyties kategorija tapatumo problematikoje (nuo S.de Beauvoir iki J.Butler); feminizmo ir maskulinizmo idėjos; gėjiškumas ir lesbijetiškumas kaip tapatumai (pvz. M. Castells ir kt.). Homofobija ir seksizmas. Savimonė ir asmens tapatumas (angl. self and self-identity) socialinėse teorijose. Mesaitis ir kolektyvinis tapatumas (pvz. B.Anderson apie nacijos socialinį konstrukta; G.Delanty apie Europos konstrukta).

Virtualusis tapatumas ir tapatumo konstravimas socialinėse medijose.

Galima pasirinktinai lankyti sociologijos bakalauro studijų programos rudens semestro kurso „Tapatumo teorijos ir tyrimai“ paskaitas ir seminarus.

Egzamino literatūra individualiai parenkama kiekvienam studentui, priklausomai nuo jo interesų srities. Gali būti siūloma papildoma literatūra.

Egzamino vertinimas:

1. Vertinami atsakymai raštu į du klausimus iš dalyko sando (2 po 1/3 bendro įvertinimo);
2. Vertinamas egzamino metu laisva forma parašytas trumpas rašinys apie doktoranto disertacijoje keliamas tapatumo problemas (1/3 bendro įvertinimo).

Pagrindinė literatūra

Anderson B. (1999). <i>Įsivaizduojamos bendruomenės</i> . Vilnius: Baltos lankos
Baudrillard, J. (2002). <i>Simuliakrai ir simuliacija</i> . Vilnius: Baltos lankos
Calhoun C. (ed.). (1995). <i>Social Theory and the Politics of Identity</i> . Oxford: Blackwell Publishers
Castells M. (2006). <i>Tapatumo galia</i> . V: Poligrafija ir informatika
Craib I. (1998). <i>Experiencing Identity</i> . London: Sage publications
Jacobsen, M.H. and S. Marshman (2008). <i>Bauman's metaphors: The Poetic Imagination in Sociology</i> . <i>Current Sociology</i> , 5: 798-818.
Delanty G. (2002). <i>Europos išradimas: idėja, tapatumas, realybė</i> . V: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Denzin, N.K. (1992). <i>Symbolic Interactionism and Cultural Studies</i> . Oxford: Blackwell Publishers
Du Gay P. et al. (eds.).(2000). <i>Identity: a reader</i> . London: Sage publications
Giddens A. (2000). <i>Modernybė ir asmens tapatumas</i> . Vilnius: Pradai
Goffman E. (2000). <i>Savęs pateikimas kasdieniame gyvenime</i> . Vilnius: Vaga

Jackson R.L. (ed.). (2010). <i>Encyclopedia of Identity</i> . London: Sage publications, Vol. 1-2.
Jenks R. (2004). <i>Social Identity</i> . London: Routledge
Juozeliūnienė I. (1999). <i>Visuomenė ir veikėjas: šiuolaikinė sociologinė interpretacija</i> , Vilnius: VU leidykla
Strauss A.L. (1969). <i>Mirrors and Masks: The Search for Identity</i> . USA: The Sociology Press
Stryker Sh. (1980). <i>Symbolic Interactionism: A Social Structural Version</i> . New Jersey: The Blackburn Press
Nagy, P. and B. Koles (2014). The digital transformation of human identity: Towards a conceptual model of virtual identity in virtual worlds. <i>Convergence</i> , Vol. 20(3): 276–292.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslų laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslų kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Irma Budginaitė-Mačkinė	Dr.	Juozeliūnienė, I. E. ir Budginaitė-Mačkinė, I. (2023). Gyvenantys mobiliame pasaulyje: 1980-2000 m. gimusiųjų migraciniai ketinimai ir šeiminių gyvenimo įsivaizdavimas. <i>Filosofija. Sociologija</i> , 34(4priedas), 49-60. doi:10.6001/fil-soc.2023.34.4Priedas.Special-Issue.5
		Budginaitė-Mačkinė, I., & Juozeliūnienė, I. E. (2023). Siblings as overlooked potential for care and support across households and borders. <i>Social inclusion</i> , 11(1), 234-245. doi:10.17645/si.v11i1.6062
		Budginaitė-Mačkinė, I. (2023). Representations of transnational childhoods and childhoods abroad in Lithuanian media discourse. <i>Problemy Polityki Społecznej = Social Policy Issues</i> , 62(3), 1-23. doi:10.31971/pps/173427
		Blachnicka-Ciacek, D., & Budginaitė-Mačkinė, I. (2022). The ambiguous lives of 'the other whites': Class and racialisation of Eastern European migrants in the UK. <i>Sociological review</i> , 70(6), 1081-1099. doi:10.1177/00380261221121218
		Juozeliūnienė, I. E., Martinkėnė, G., Budginaitė-Mačkinė, I. ir Žilinskienė, L. (2021). Judumo ribojimai ir transnacionalinės šeimos: kaip COVID-19 pandemija paveiks šeimas ir vaikų globą? <i>Filosofija. Sociologija</i> , 32(4), 325-333. doi:10.6001/fil-soc.v32i4.4616

Patvirtinta Sociologijos mokslų doktorantūros komitete 2022 m. balandžio 8 d., protokolo Nr. 15600-KT-124

Sociologijos mokslų doktorantūros komiteto pirmininkas prof. dr. Arūnas Poviliūnas